

Aktuality

Evropská Unie

Čipové karty

Poplatky

Technologie

Karty v číslech

Bezpečnost

Zpracování transakcí

AKTUALITY

Wincor World Fair 2004 - Veletř bankovní techniky

Ve dnech 3. až 5. února 2004 se uskutečnil v Paderbornu, SRN, sídle mateřské společnosti fy Wincor – Nixdorf, další ročník tradiční výstavy Wincor World 2004.

Společnost Wincor-Nixdorf prostřednictvím své pražské pobočky pozvala zástupce partnerských firem z ČR na tuto výstavu a zajistila pro ně úhradu cestovních a pobytových nákladů, konferenčních poplatků, leteckou dopravu včetně pojištění, letištních tax a transferu z letiště na výstavu a zpět. Pozvání přijal velký počet účastníků z ČR, SBK rovněž vyslalo svého zástupce.

Na výstavě nás zaujalo množství exponátů bankovní techniky, zejména obchodních EFT POS terminálů pro „obchody budoucnosti“ a řady zdokonalení vybavení bankomatů, např. varianty pro tělesně postižené, nevidomé, vybavení bezpečnostními zrcadly a další prvky zabezpečení bankovních služeb proti zneužití.

Nové sídlo VISA v Londýně

Centrála VISA Europe v Londýně se přestěhovala do nové budovy. Nová poštovní adresa od 28.3.2003 je:

NEW OFFICE ADDRESS
AS OF 28TH APRIL '03:
P.O. Box 39662 , London
W2 6WH

Pionýři čipových karet v ČR

Komerční banka, a.s. se stala vedoucí bankou VISA v regionu CEMEA a v České republice vydáním 234 785 EMV čipových karet VISA do konce roku 2003

Rovněž v roce 2003 zahájila i vydávání EMV čipových karet Maestro kterých do konce roku obdrželo 21 579 klientů.

Vedoucím vydavatelem čipových karet Maestro v ČR je Československá obchodní banka, a.s., která těchto karet vydala do konce roku 2003 celkem 863 026, dále vydala v r. 2003 celkem 141 000 čipových karet VISA Electron.

Olympijské karty ČSOB

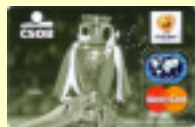
U příležitosti konání letních olympijských her v Athénách, v srpnu 2004, připravila ČSOB již tradičně speciální emisi platebních karet VISA Classic a čipových karet VISA Electron s designem tradičních řeckých motivů (mj. fascinujícího ostrova Santorini, proslavených řeckých dveří, typickou řeckou vázou a ukázkou tradičního řeckého loďstva). VISA je celosvětovým partnerem Olympijských her v Athénách v roce 2004.

EURO 2004

U příležitosti konání fotbalového mistrovství Evropy v Portugalsku v červnu 2004, připravila ČSOB speciální emisi platebních karet MasterCard se dvěma motivy -

trofejí evropského fotbalového šampionátu a nejznámějšího portugalského hráče minulosti - Eusebia.

EVROPSKÁ UNIE

ČBA členem FBE za účasti SBK

V návaznosti na nadcházející členství ČR v EU požádala Česká bankovní asociace (ČBA) o řádné členství v Evropské bankovní federaci (**Federation Bancaire de L'Union Europeenne - FBE**), kde dosud zaujímala místo přidruženého člena. Souběžně s tím se stane rovněž členem Evropského výboru pro bankovní standardy (**European Committee for Banking Standards - ECBS**).

Výsledkem jednání o spolupráci mezi ČBA a SBK v oblasti platebního styku a platebních karet je dohoda o zastoupení ČBA v ECBS prostřednictvím SBK. Podle této dohody bude zástupcem ČBA v ECBS a členem jeho Technického řídicího výboru (**Technical Steering Committee**) výkonný ředitel SBK, který bude současně stálým členem Komise pro platební styk a platební instrumenty ČBA a pověřeným korespondentem pracovní skupiny FBE pro oblast platebních karet. Členské příspěvky FBE a ECBS budou hrazeny z rozpočtu ČBA, případné náklady za event. pracovní cesty zástupce SBK spojené s účastí v ECBS uhradí SBK.

Smyslem této dohody je zajistit vzájemnou a operativní informovanost a součinnost ČBA a SBK v otázkách souvisejících s činností ECBS a pracovních skupin **European Payments Council (EPC)** zejména při přípravě nové společné legislativy zemí EU v oblasti jednotného evropského platebního prostředí (**Single European Payments Area - SEPA**).

Dohoda ČBA – SBK, leden 2004

Evropské bankovní instituce

Federation Bancaire de L'Union Europeenne - FBE

FBE reprezentuje zájmy svých členů – národních bankovních asociací "klasických" komerčních bank ze zemí EU a ESVO – v oblasti legislativy a regulace na úrovni institucí EU – Evropské komise, Evropského parlamentu, Evropské centrální banky, Basilejského výboru, partnerských bankovních asociací apod.

Členskou základnu tvoří cca 4 000 bank evropského bankovního sektoru, vedle FBE působí v evropském prostoru ještě spořitelni a družstevní asociace, se kterými FBE úzce spolupracuje. FBE působí od šedesátých let a její působení je zaměřeno zejména na problematiku EU, která ovlivňuje bankovní sektor (legislativu a regulaci).

FBE zajišťuje rovněž "nadevropskou" mezinárodní spolupráci bankovních asociací. Častá jsou společná stanoviska a konzultace s BA z USA, Kanady, Austrálie a Japonska.

Nejvyšším orgánem FBE je představenstvo (Board), členy představenstva jsou zástupci národních bankovních asociací, a to po jednom až dvou členech. Představenstvo se schází 2x ročně na jarním a podzimním zasedání (17/10/2003 v Římě, 26/3/2004 v Dublinu, 29/10/2004 v Nizozemí). Současným prezidentem je Maurizio SELLA, prezident Italské BA (od 27/10/2000) a viceprezidentem Valur VALSSON, prezident Islandské BA. Řídicím orgánem je výkonný výbor (Executive Committee), jemuž předsedá Manfred WEBER (z Německé bankovní asociace). Ve Výkonném výboru má každá národní asociace jednoho zástupce, a to generálního ředitele resp. generálního tajemníka asociace

Konzultační resp. pracovní orgány FBE (výbory) jsou zřizovány podle věcné problematiky. V současné době je zřízeno 15 stálých pracovních výborů. V rámci výborů jsou zřizovány dočasné – někdy trvalé – pracovní skupiny a pracovní orgány – task force.

European Committee on Banking Standards - ECBS

Evropský výbor pro bankovní standardy byl založen v prosinci 1992 třemi evropskými bankovními federacemi: FBE, European Savings Banks Group a European Association of Cooperative Banks. Jeho hlavním zaměřením je standardizace platebního styku v zemích EU v návaznosti na projekt SEPA ve spolupráci s EPC. Hlavním řídicím orgánem je představenstvo (Board) tvořený sedmi zástupci komerčních bank, třemi zástupci spořitelen, dvěma zástupci družstevních bank a třemi tajemníky evropských bankovních federací.

V Technickém řídicím výboru (Technical Steering Committee) má každá národní bankovní asociace (popřípadě národní organizace pro bankovní standardy) jednoho člena (15 ze členských států EU, po jednom Švýcarsko, Island a Norsko). Status pozorovatelů mají maďarská a polská BA, dále Euro Banking Association, SWIFT, MasterCard a Visa, Evropská centrální banka a zástupci tří ESCA's.

ECBS má čtyři pracovní orgány – Technical Committee (TC), v každém z nich pracuje cca 50 – 60 expertů v jednotlivých pracovních skupinách (Working Groups):

- TC 1 Payment Cards and Related Devices
- TC 2 Automated Cross Border Payments
- TC 4 Security
- TC 6 Electronic Services

European Payments Committee

Evropská rada pro platební styk se stává právním subjektem s rozhodovací pravomocí a je orgánem, zastupujícím sektor komerčních bank, spořitelen a družstevních bank v oblasti platebního styku ve vztahu k Evropské komisi, Evropskému parlamentu a ECB. Má za cíl zejména vytvářet budoucí podobu platebního styku mezi zeměmi EU (projekt Single European Payment Area) a výhledově se stát provozovatelem budoucích retailových zúčtovacích systémů. Rozhodovací úlohu sehraje při přípravě nového právního rámce pro oblast přeshraničního platebního styku (New Legal Framework) a ve spolupráci s ECBS při jeho standardizaci.

Materiály EU

MC a VISA nabízejí účast v projektu SEPA

Po vydání Direktivy 2560 EK, která stanoví při přeshraničním platebním styku v zemích EU povinnost dodržet stejné lhůty a poplatky jako v platebním styku domácím, vyvstala jako aktuální potřeba vybudování společného systému clearingů a zúčtování, který by umožnil sjednotit provozní náklady přeshraničních transakcí s domácími. Přířímým důsledkem je projekt SEPA – jednotného evropského platebního prostoru. Statistiky ukazují, že z celkového počtu transakcí platebního styku v zemích EU je pouze cca 1,3% přeshraničních, (cca 800 mil.) a z toho je přes 83% transakcí platebních karet. Na konferenci Cards and Payments v Paříži v září 2003 byly podrobně diskutovány otázky možnosti využití existujících clearingových a zúčtovacích systémů karetních asociací, které toto využití nabízejí. Různé pohledy zahrnují jak určité obavy z „americky“ vlastněných společností, tak porovnání fungujících systémů s nízkými poplatky s nutností budovat nový evropský systém a názor že jde o poskytovatele služeb, které by nebylo moudré nevyužít.

ECR 9/10 2003 str. 22 Card Associations winning SEPA role

ČIPOVÉ KARTY

Přechod na EMV čip a PIN v Anglii

Díky dohodě APACS (Association for Payment and Clearing Services) s BRC (British Retail Consortium) z roku 2002, podpořené neuspokojivými výsledky prvních transformací platebních karet na čipovou technologii v oblasti ochrany proti podvodům, probíhá v UK postupný přechod na karty EMV s povinným zadáním PIN při platbách kartou. Prostředí UK se vyznačuje výrazným podílem velkých obchodních řetězců, vlastních sofistikované pokladní systémy, u kterých podmínka akceptace EMV karet s povinným zadáním PIN představuje náročný úkol z hlediska úprav těchto systémů, testování a certifikace karetními asociacemi. Tyto obchodní řetězce (např. Tesco) proto dlouho zavedení EMV s PIN odmítaly. V současné době na přechodu pracují a předpokládají získané výsledky a zkušenosti využít i v dalších zemích kde provozují své obchodní sítě.

V oblasti Northamptonu v současné době probíhá rozsáhlý test provozu karet s čipem EMV a povinným PIN. Plánovaný cíl pro UK je převedení 50% dosavadních obchodních transakcí na EMV/PIN do konce r. 2004. Na trhu UK existují tři skupiny vlastníků platebních terminálů. Nejmenší podíl zaujímají POS terminály vlastněné bankami, největší naopak terminály, resp. pokladní systémy velkých prodejních řetězců. V obou těchto skupinách konverze probíhá a nepředpokládají se problémy s dosažením plánovaného cíle, protože na jejich terminálech probíhá většina počtu transakcí. Významná z hlediska počtu POS terminálů je početná skupina středně velkých obchodníků s vlastními, tzv. „stand alone“ terminály jejichž konverzi si musí zajistit sami. Příprava příslušných produktů proběhla ve spolupráci VISA a MC s jejich výrobci a dodavateli. S ohledem na větší (až dvojnásobnou) délku autorizačních zpráv u EMV transakcí je nutné zajistit m.j. odpovídající zvýšení kapacit přenosových a zpracovacích sítí jak u retailerů, tak u poskytovatelů služeb, aby nedošlo k prodloužení doby transakce.

Řada bank preferuje přechod v několika fázích, nejprve obvykle transformují kreditní produkty, teprve následně debetní. Jedním z potenciálních kritických míst mohou být testovací a certifikační kapacity obou karetních asociací. Probíhají i jednání o možnosti delegování některých akreditačních a certifikačních pravomocí na domácí subjekty, možnosti „pre-certifikací“ u některých komplexních systémů a jejich výrobců a dodavatelů.

Výsledky jsou se zájmem očekávány v dalších evropských zemích, kde se tento přechod připravuje nebo probíhá. Obecně se však nepředpokládá, že všichni evropské acquireři a retailéři stihnou do konce roku 2004 vyhovět podmínkám tzv. „liability shift“, m.j. právě s ohledem na limitované certifikační kapacity obou asociací.

ECR 11/12 2003 str. 25 Chip and PIN lessons from the UK,

Rozšiřování funkčnosti čipových karet

Řada evropských banky již zahájila, většina se připravuje na přechod na čipovou technologii. Odhady podílu počtu evropských držitelů kreditních a debetních čipových karet na celkovém počtu těchto karet k lednu 2005 kdy dojde u obou asociací k tzv. „liability shift“ se pohybují od 50% u VISA k 66% u MC. Většina vydavatelů však současně řeší problém tzv. „business case“, tedy prakticky návratnosti vysokých nákladů této zásadní technologické inovace. Obvyklým přístupem, vedle proklamovaného zvýšení bezpečnosti, je umístění dalších aplikací do zbývajících volných kapacit na čipu.

V podstatě lze rozlišit dvě varianty tohoto přístupu - rozšíření samotné bezpečnostně identifikační funkce čipu o další kroky nebo procedury, a přidání zcela odlišné aplikace - produktu na kartu.

Jako představitel prvního přístupu lze uvést autentizační proceduru Cardholder Authentication Programme

CAP (podrobněji viz CM - BEZPEČNOST - Chip Authentication Programme) a produkt M/Chip Preauthorized asociace MC.

Produkt M/Chip Preauthorized (Pre- Authorized Debit - PAD) nahrazuje funkci elektronické peněženky u EMV karet při off-line placení. Pilotní projekt této aplikace údajně připravuje MC v Rusku.

VISA se v CEMEA zaměřuje na přidavné „multi-aplikace“, jako je např. VISA Smart Secure Storage (VS3) která zjednodušuje způsob ukládání a využívání dat pro neplatební aplikace na čipové kartě tím, že umožňuje vzájemné sdílení dat mezi jednotlivými aplikacemi. Úspornějším využitím kapacity čipu dovoluje použít pro multiaplikační řešení kartu s menší kapacitou, tedy lacinější.

Obdobný projekt MC má označení MC Open Data Storage.

Francouzská Groupement des Cartes Bancaires ukončila, zatím bez konkrétní implementace, pilotní projekt označený „c-travel“, umožňující držitelé čipové karty on-line nákup letenek, hotelové rezervace a rezervace nájmu automobilů prostřednictvím PC, mobilu nebo PDA vybavených čtečkou karet.

Další možností rozšíření funkčnosti francouzských čipových karet je přidání elektronické peněženky „Moneo“. Obdobným řešením je připravované spojení čipové karty s peněženkou „Geldkarte“ v Německu, nebo Proton v Belgii, Polsku, ČR a Maďarsku (KBC).

Nejobvyklejší předpokládanou variantou doposud byly autonomní věrnostní programy, provozované ve spolupráci vydavatele s obchodním řetězcem/řetězci, nicméně např. šéf čipových produktů MC P. Dufour vidí v současnosti větší zaměření na vlastní EMV funkčnost.

ECR 1/2 2004 str.17 Leveraging the EMV Platform

Největšími výrobci čipových karet podle oborů jsou:

Světová výroba čipových karet v r. 2002

Nilson report uvádí přehled šedesáti světových výrobců čipových karet všech typů použití. V r. 2002 dohromady prodali 1 987 386 173 kusů čipových karet pro různé aplikace:

Telefonní karty	908,1 mil.
Mobilní komunikace	496,9 mil.
Bankovníctví	205,2 mil.
Zdravotnictví	60,6 mil.
Věrnostní karty	46,3 mil.
Pay TV	35,3 mil.
Přístupové karty	17,3 mil.
IT karty	7,0 mil.
Hry	3,4 mil.
e-commerce	1,6 mil.
Prodejní automaty	1,3 mil.
Různá a nespécifikovaná	204,4 mil.

Paměťové karty:	Gemplus	379,0 mil.
	Axalto	208,7 mil.
	Giesecke & Devrient	190,0 mil.
Mikroprocesorové karty:	Axalto	206,1 mil.
	Gemplus	185,0 mil.
	Giesecke & Devrient	125,0 mil.
Bezkontaktní karty:	KBC	12,8 mil.
	Sokymat	10,0 mil.
	Gemplus	7,0 mil.

Nilson Report # 800, 12/2003

POPLATKY

MasterCard připraven odpovědět Evropské Komisi

Direktorát pro volnou soutěž (Competition Directorate) Evropské Komise vydal „výrok o předběžném názoru na MC interchange fees“ vzbuzující naději, že tento dlouho se táhnoucí případ je blíže k závěru. Podle mluvčího Direktorátu je nálezhlost následující:

- Obchodníci nemají jinou možnost než akceptovat MC platební karty, poplatky tohoto platebního systému během posledních let trvale rostou. To indikuje, že MC má neomezenou volnost nastavovat interchange fees na úroveň maximalizující jeho výnosy.

- Předběžný názor Komise je že „MC musí učinit strukturu interchange fee průhlednou pro obchodníky“

- S ohledem na zájmy spotřebitelů a obchodníků nesmějí být Interchange fees nastaveny nad úroveň nákladů na provozování služeb.

Výrok direktorátu se vztahuje na úroveň multilaterálních interchange fees (MIF), účtovaných při přeshraničních platbách uvnitř Evropy, netýká se domácích pravidel jako je např. spor řešený v UK Úřadem pro hospodářskou soutěž (Office of Fair Trading)

Celý případ má počátek v r. 1993, kdy MC informoval o svých pravidlech Komisi, se žádostí o souhlas, event. výjimku z unijních předpisů zakazujících kartelové dohody. V r. 1997 evropská oborová komora obchodníků (EuroCommerce) předložila Komisi stížnost na pravidla interchange MC i VISA.

VISA (tehdy ještě Ibanco) prvně požádala o výjimku již v r. 1979. Komise tehdy pro ni vystavila tzv. „Comfort Letter“, který však byl zrušen v r. 1992. Následně dohodla VISA s Komisí v srpnu 2001 podmínky jejichž

hlavním obsahem je:

- snížení intra-regionálního MIF pro transakce kreditní a deferred debit karet do r. 2007 na vážený průměr 0,7%,
- snížení intra-regionálního MIF pro transakce deferred debit karet na 0,28 Euro pro pětileté období počínaje 2002,
- zavedení objektivních srovnávacích parametrů pro stanovení MIF. Jako složky MIF byly akceptovány provozní náklady, náklady na kreditování držitelů (float) a náklady na platební záruky,
- transparentnost nastavení MIF. VISA souhlasila s předložení svých nákladových studií Komisi a s úpravou pravidel tak aby členům umožnily seznámit s detaily studií obchodníky, pokud o to požádají.

V případě VISA Komise uvažovala desetiprocentní objem přeshraničních transakcí z celkového objemu roku 1999. V r. 2002 MC Europe zpracoval 3,8 mld transakcí v objemu 256 mld Euro. Za předpokladu stejného podílu přeshraničních transakcí jako měla VISA to činí cca 25 mld Euro, z čehož interchange mohlo být cca 250 mil Euro pro evropské členy MC.

Mluvíci direktorátu uvedl, že uvedený výrok Komise pro MC nevylučuje obdobný výsledek jako v případě VISA.

Po doručení výroku bude mít MC možnost přímého slyšení (oral hearing). Zástupce MV Evropy pro evropské a legislativní záležitosti uvítal vyjádření Komise s tím, že nyní jsou vytvořeny procedurální podmínky aby MC mohl formálně předložit své stanovisko.

Ačkoli případ se táhne již deset let, MC až dosud žádné formální námítky Komisi nepředložil, ačkoli proběhla řada neformálních diskusí. Jsou náznamy, že MC nemusí nutně přijmout stejné podmínky jako VISA, m.j. na základě rozdílnosti systémů.

Ačkoli MC očekává, že konečné rozhodnutí bude rychle dosaženo k prospěchu všech zúčastněných stran, mluvíci dodal, že snížením MIF náklady na provoz systému nezmizí a že tedy může dojít k tomu, že 91 milionů zákazníků MC v Evropě bude muset platit za používání svých karet víc.

European Card Review 11/12 2003 str 8 MC set to respond to European Commission

Mezibankovní poplatky českých bank VISA po vstupu do EU

Vstupem ČR do EU přejdou české členské banky VISA v souladu s regionální strukturou VISA z dosavadního regionu VISA CEMEA do odpovídajícího regionu VISA EU. S tím souvisí i určité změny regionálních pravidel, která mohou být dohodami bank v každém regionu nastavena různě. V regionu VISA EU se m.j. liší nastavení úrovně řady vnitřních – intraregionálních - mezibankovních poplatků, např. tzv. „interchange fee“. České banky využily možnosti, kterou nabízejí pravidla asociace VISA a podepsaly a zaregistrovaly dohodu platnou pro platby kartami VISA na území ČR, kterou se zachovává stávající výše těchto poplatků. Vstup ČR do EU a změna regionálního zařazení českých bank VISA se tedy v oblasti vzájemných poplatků nijak neprojeví.

TECHNOLOGIE

P2P finanční převody mezi kartami

Finanční transfery mezi osobami (Person To Person – P2P) představují významný obchodní obrat odhadovaný na více než 100 mld USD za rok 2002. Kromě převodů zprostředkovaných bankami se na něm podstatnou měnou podílejí nebankovní společnosti jako např. Western Union (First data Corp.), která má pro tento účel k dispozici světovou síť 150 000 poboček, nebo MoneyGram (Viad) s padesáti sedmi tisíci. Jejich konkurenční výhodou proti bankám je zejména, že k převodům jejich prostřednictvím není třeba bankovní

účet odesílatele ani příjemce.

Služby P2P kartových společností, uváděné postupně na trh v roce 2003 sice vyžadují u obou účastníků transakce účty a vydané platební karty, u transakcí online také přístup na PC a Internet, jsou však oproti bankovním i nebankovním převodům výrazně levnější. Produkt P2P asociace MasterCard má označení MoneySend, konkurenční produkt VISA se jmenuje VISA Direct. Jejich rozšíření je samozřejmě závislé na tom, jak je členské banky obou asociací budou implementovat a uvádět na trh v jednotlivých zemích. Pilotní projekty zahájily v roce 2003 Royal Bank of Scotland, Euro Kartensysteme a CartaSi (MC MoneySend), BBVA, La Caixa, Swedbank a CartaSi s VISA Direct.

Lze očekávat, že se MoneySend i VISA Direct uplatní zejména v evropském (EU) přeshraničním platebním styku, kde tato poplatková výhoda může sehrát významnou roli i v souvislosti s platností Direktivy č. 2560 Evropské komise. Kartové produkty P2P mohou být i dočasnou alternativou evropskému projektu PEACH (Pan European Automated Clearing House) plánovanému v rámci budovaného Single European Payments Area. Jejich infrastruktura je prakticky okamžitě k dispozici a nevyžaduje žádné další počáteční investice. Už v současnosti je v zemích EU více než 85% přeshraničních plateb hrazeno platebními kartami.

Výhodou z hlediska bezpečnosti a pravidel boje proti praní špinavých peněz je i to, že banky pracují podle přísných bezpečnostních pravidel karetních asociací a zásad „Znej svého klienta“ („Know Your Customer“ rules) takže možnosti zneužití jsou minimalizovány. V dlouhodobějším výhledu asociace dokonce nevylučují vzájemnou interoperabilitu této služby.

Pro vlastníky účtů a držitele platebních karet bude tedy karetní P2P po všech stránkách uživatelsky příjemnou možností jak mezi sebou rychle a levně převádět peníze, jakmile banky tuto službu v širším měřítku zavedou.

ECR 9/10 2003 str.15 Focus on P2P

B2B - platby kartou mezi organizacemi

Trh služebních platebních karet používaných k nejručnějším nákupům a úhradám mezi organizacemi (tzv. Purchasing Card – P card) se dostává v Evropě ale zejména v USA do popředí zájmu asociací a vydavatelů platebních karet. Počet plateb mezi organizacemi (Business-To-Business, B2B) se v USA pohybuje ročně kolem deseti miliard a dosahuje objemu desítek bilionů USD, z toho je však kolem 90% placeno hotovostně nebo šeky. Jeví se zde tedy obrovský potenciál pro služební platební karty, které mohou i v magnetoproučkové ale tím spíše v čipové verzi poskytnout oběma stranám platby všechny potřebné informace pro její účetní zpracování. Studie společnosti Celent Communications odhaduje, že transakce P-kartami mohou v r. 2006 dosáhnout v USA objemu 190 mld USD proti současným 104 mld s průměrným ročním nárůstem 22%.

Potenciál P-karet, umožňující stále se zvyšující hodnoty transakcí i na alternativních kanálech tedy trvale vzrůstá. Zahnuje v sobě i klasické T & E (Travel and Entertainment) karty, tzv. Fleet karty a služební (Business) karty, jejichž obrat ovšem v posledních letech utrpěl díky celkovému poklesu cestování.

P-karty se vyznačují zvýšeným rozsahem zpracovávaných dat o transakci a jejich volitelným strukturováním podle potřeb účetního a statistického zpracování v podnicích.

Tzv. Level III data obsahují zejména datum, název prodejce, částku, daň, číslo objednávky, jméno prodáváče, kód zboží, popis, rozměrovou/množstevní jednotku, cenu. Tím vzniká podstatně nový druh nákupní/prodejní transakce hrazené kartou.

Do této oblasti soustřeďují své aktivity MasterCard, VISA i American Express.

MC karty T&E, Fleet a P- cards v USA jsou od r. 2000

podporovaný systémem Smart Data On-Line – SDOL který prostřednictvím webu předává transakční data klientům.

MC uvedl v dubnu 2003 pilotně Corporate purchasing card e-P3, charakterizovanou právě rozsahem zaznamenaných a předávaných dat o transakci. Kupující i prodávající jsou připojeni do zpracovacího systému, který elektronicky eviduje objednávku a zpracuje fakturu, kterou kupující potvrdí a následně kartou nebo elektronicky uhradí.

Předpokládá se že by mohla pro malé nákupy organizací nahradit hotovost a šeky a automatizovat a zlevnit malým organizacím jejich účetní zpracování.

AmEx se zapojil zvýšením možného rozsahu zpracovávaných dat o transakci produktem @Work pro podnikové klienty. Systém funguje jako web-browser, zpracovávající potřebný reporting, rekonciliace prodejů/nákupů a další potřebné informace managementu. Umožňuje i zahrnutí věrovnostních programů.

VISA uvedla produkt VISA Commerce v USA v r. 2002 zajišťující přímé elektronické zpracování P-transakcí až do hodnoty 10 mil. USD ve spolupráci s US Bank.

Corporate karty VISA drží USA 40% podíl objemu trhu P-karet, o zbytek se dělí MC s 32% a AmEx s 28%.

Hlavním problémem většího rozšíření u vydavatelů je právě rozsah zpracovávaných informací. Zatím je v USA pouze 35% všech transakcí P-kartami vybaveno celým rozsahem dat podle Level III.

ECR 9/10 2003 str 19, The innovative world of B2B payments

Nové formáty platebních karet

MasterCard i VISA uvedly na trh nové variantní formáty „platebních“ karet.

První platební karta se zaobleným pravým dolním rohem je MC karta mc2 s čipem a rovněž v semitransparentním provedení. Atraktivní marketingová zvláštnost je vhodná pro použití v EFT POS terminálech a některých bankomatech. Zdá se že novinka najde rychlou odezvu u vydavatelů karet.

MasterCard Side Card je „karta“ kompaktních rozměrů, může být nošena jako přívěšek ke klíčům a je doplňkem standardní platební karty. Lze ji použít k rychlému placení v EFT POS terminálech, může být rovněž konfigurována jako bezkontaktní v systému PayPass.

VISA Mini je karta standardního tvaru ale mini rozměrů 40 x 66 mm (43% standardního rozměru). Je rovněž doplňkem standardní karty VISA, perforace v levém dolním rohu umožňuje nošení jako přívěšek. Ke skutečné platbě je nutno použít její standardní „matku“.

KARTY V ČÍSLECH

Srovnání významných hodnot trhu ČR za 3. a 4. Q 2003 a srovnání let 2002 a 2003

European Card Review o českém trhu kreditních karet

V posledním loňském čísle se ECR zabývá vývojem trhu kreditních karet v České republice. Srovnává stav roku 1999 kdy bylo v oběhu pouze 5000 kreditních karet ČS a.s. s polovinou roku 2003 kdy počet bankovních kreditních karet přesáhl 140 000. Zatímco v r. 1999 šlo o karty s revolvingovým kreditem vydávané k běžným účtům, další typy karet vydávané bankami, jmenovitě HVB Bank, Citibank, KB, CSOB a Reiffeisenbank i ČS mohou být vydány i bez vazby na běžný účet, pokud žadatel vyhoví kreditiskoringovým procedurám.

Češi stále více užívají kredit poskytovaný nebankovními společnostmi jako je Cetelem, GE Multiservis a Home Credit prostřednictvím jejich karet. ECR uvádí že v minulém roce bylo vydáno cca 1 milion těchto karet s objemem poskytnutých úvěrů dosahujících 15 mld Kč (470 mil Euro). Zmiňuje rovněž program MC Electronic Aura spol. Cetelem zahájený v září 2003.

Srovnává nízký počet revolvingových kreditních karet vydaných bankami s číslem 5,7 milionu vydaných debetních karet, který se blíží západoevropskému standardu.

Všímá si, že rozvíjející se trh přilákal pozornost mezinárodních vyspělých hráčů jako je Beneficial Finance (vlastníka Household/HSBC), který otevřel pražskou pobočku v r. 2002 a Bank One, která provádí analýzu trhu.

Na závěr cituje Pavla Juříka, bývalého předsedu SBK, který odhaduje potenciál trhu na více než 3 miliony kreditních karet, a český trh jako jeden z nejrychleji rostoucích v CEE.

ACQUIRING	3.Q 2003	4.Q 2003	nárůst %	rok 2002	rok 2003	nárůst %
obchodníků	47 433	48 723	2,72	40 224	48 723	21,13
EFT POS	30 220	31 678	4,82	25 439	31 678	24,53
Počet plateb	21 250 319	23 574 235	10,94	42 500 466	80 373 983	89,11
Objem plateb	24 183 668	27 682 031	14,47	51 442 921	92 558 911	79,93
Počet ATM	2 561	2 669	4,22	2 350	2 669	13,57
Počet výběrů	29 723 283	30 689 206	3,25	108 249 306	116 825 220	7,92
Objem výběrů	91 081 716	98 556 790	8,21	292 493 921	352 253 009	20,43
ISSUING						
Počet karet	6 199 519	6 373 591	2,81	5 296 067	6 373 591	20,35
z toho čipové	1 326 975	1 428 732	7,67	800 551	1 428 732	78,47
kreditní						
Počet plateb	17 799 148	20 610 100	15,79	35 815 952	67 652 432	88,89
objem plateb	19 964 350	24 065 172	20,54	42 484 356	77 588 299	82,63
Počet výběrů	30 469 160	31 272 869	2,64	108 807 976	118 096 693	8,54
Objem výběrů	88 255 467	96 378 130	9,20	268 310 261	344 853 470	28,53

Hodnota prodeje na kartu VISA a MC ve vybraných zemích v r. 2002

Prosincové vydání The Nilson Report uvádí pořadí hodnot retailových plateb ve stodevítí zemích, přepočtených na jednu kartu podle statistických údajů roku 2002. Přetiskujeme nejzajímavější čísla:

Pořadí	Země	Částka na kartu (USD)	Objem plateb (mil. USD)	Vydaných karet (tis. ks)
1.	Iceland	9 566	3 874,3	405
2.	Denmark	5 747	14 097,9	2 261
3.	Bermuda	5 566	423,0	76
4.	Israel	4 966	18 031,9	6 631
5.	Norway	4 779	27 877,6	4 578
6.	France	4 541	164 176,2	36 152
7.	Luxembourg	4 084	1 499,0	367
8.	Montserrat	3 750	7,5	2
9.	Sweden	3 582	21 402,8	5 975
10.	Switzerland	3 525	11 059,9	3 138
15.	U.K.	2 753	247 742,0	89 975
20.	Belgium	2 095	5 875,7	2 805
23.	Austria	1 931	3 574,6	1 851
26.	U.S.A.	1 712	1 798 730,0	700 200
28.	Slovenia	1 659	570,8	344
35.	Italy	1 428	27 364,2	19 169
40.	Germany	1 315	25 023,0	19 033
49.	Spain	964	40 994,2	42 521
58.	Japan	784	88 080,6	112 293
79.	Czech Rep.	356	1 123,8	3 155
81.	Hungary	332	935,2	2 816
83.	Poland	327	3 070,4	9 396
84.	Croatia	309	455,5	1 473
87.	Russia	272	1 253,8	4 618
94.	Slovakia	208	232,2	1 116
109.	Romania	30	56,3	1 861

BEZPEČNOST

MasterCard Chip Authentication Programme

MC nedávno ohlásil tři významné implementace (Brazílie, Německo a UK) projektu autentizace držitele čipové karty při transakcích „bez fyzické přítomnosti karty“ tj. TO a internet.

Autentizace je založena na použití jednoduché „čtečky“ čipové karty, která po vložení (natypování) držitelova PIN, na displeji zobrazí jednorázové heslo, které držitel použije ke své identifikaci vložení do počítače, nebo přečtením do telefonu.

Autentifikace je založena na tom, že „čtečka“ nejprve vygeneruje „prázdnou“ transakci, která ji umožní verifikovat držitelův PIN a následně bance i verifikaci jednorázového hesla.

„Čtečka“ sama je velmi jednoduché zařízení, neobsahující kromě příslušných algoritmů žádné tajné kódy a není pro uživatele personalizována.

MC Autentizace znamená významné posílení bezpečnosti pro držitele i další účastníky internetových a TO transakcí.

Vedoucím útvaru čipových produktů v MC Int. Ve Waterloo je p. Pascal Dufour, dobře známý pamětníkům z doby počátků platebních karet v tehdejší ČR:

Pascal Dufour, Head of Chip Product Management, MasterCard International, Waterloo, Belgium
32 (2) 352 5907 pascal_dufour@mastercard.com

The Nilson Report Nr. 801/12/2003
MC In Europe Iss. 1 Jan. 2004

Výrobci stále vylepšují bankomaty ve snaze zabránit jejich zneužívání

Zkušenosti v České republice se skimmingem, tj. okopírováním celého magnetického proužku na padělanou kartu a současně získáním odpovídajícího PINu, jsou dobře známé a také české banky díky tomu utrpěly ztráty. V několika publikovaných případech byla i Česku odhalena čtečka magnetického proužku vnořená, resp. předřazená čtecí štěrbině bankomatu, a současně malá kamera nasnímala typování PINu postiženého držitele. Jako soudní znalec jsem se setkal s konkrétním případem, kdy při obvyklém výběru v Bilione, centru turistického ruchu, byly v neděli odpoledne získány údaje o kartě, přes noc byla v padělatelské dílně v Rakousku karta vyrobena a druhý den dopoledne provedeny výběry v Linci, Vídni a Passau. Pak zneužívání skončilo. Celosvětově jdou ztráty do milionů a proto výrobci bankomatů vyvíjejí stále dokonalejší zařízení, která mají zabránit zlodějům v okrádání uživatelů bankomatů zejména prostřednic-

tvím zmíněného „card skimmingu“.

Nové bankomaty jsou vybaveny senzory, které zachytí cizí objekt vložený do čtečky a upozorní řídicí centrum. U starších typů bankomatů lze tuto funkci aktivovat příslušným softwarem. Jinou možností je naprogramování bankomatů tak, aby se při zjištění problému samy vypnuly.

Možný je i třetí způsob - bankomat se automaticky vypne na kratší dobu, třeba na pět minut. Podvodník s největší pravděpodobností opustí ATM v domnění, že se bankomat porouchal. Po uplynutí stanovené doby se bankomat zase zapne.

V některých bankomatech s motorizovanou čtečkou může být aktivována funkce, která způsobuje vibraci karty při jejím vtahování do ATM. Vibrace znemožní načtení obsahu magnetického proužku nelegálně instalovaným čtecím zařízením.

Žádné z těchto zařízení však nemůže zabránit zjištění PINu nenápadným nahlédnutím přes rameno klienta při zadávání PIN na klávesnici. Výrobci našli obranu i před tímto rizikem: mění sklon klávesnic do vodorovnější polohy, aby zjištění PINu nebylo tak snadné. Stává se však, že zloději umísť přes klávesnici průsvitnou fólii, pomocí níž dokáží zjistit zadaný PIN. Instalaci fólie ztěžují plastické klávesy, které mají velký zdvih a jsou dostatečně daleko od sebe.

Nové bankomaty mají také více nakloněnou přední stěnu bankomatu, což znesnadňuje případnou instalaci kamery tak, aby si jí zákazník nevšiml.

Stálá ostražitost a opatrnost držitelů karet je stejně nezbytná: pokud si zloději koupí a instalují vlastní bankomat, který používají jako čtečku karet a PINu, těžko nám výše uvedené opatření pomohou. Naštěstí takových případů není mnoho.

Podle NCR Self Service News (10.6.2003)

Trend bezpečnostní situace z pohledu akceptace platebních karet v ČR

Rok	2000	2001	2002
Basis Points [%]	0.15	0.073	0.057

© Bezpečnostní výbor SBK

Legenda:

- Jedná se o tzv. "napadení" tj. vychází se z celkového objemu podvodných případů hlášených/označených vydavatelskými bankami uskutečněného v akceptační infrastruktuře u obchodníků na území ČR. Nerovná se výši skutečných škod vzniklých bankám a/nebo obchodníkům v ČR.
- Basis Points = vyčíslení poměru objemu podvodných případů hlášených/označených vydavatelskými bankami a celkového objemu obrátu uskutečněného v akceptační infrastruktuře u obchodníků na území ČR.
- Jedná se o transakce typu Sales/Purchase (nezahrnutý podvodné případy a transakce "výběr hotovosti na ATM" či "Cash Advance").
- Zahrnutý transakce platebními kartami vydanými v ČR i zahraničí
- Sestaveno na základě oficiálních statistik asociací VISA, MasterCard a SBK

ZPRACOVÁNÍ TRANSAKČÍ

Panevropský procesor – výzva Američanům ?

Tři velcí evropští zpracovatelé karetých transakcí – italský SSB, belgický Banksys a holandský Interpay se dohodli na vytvoření společného podniku SiNSYS s cílem racionalizovat evropskou strukturu zpracování transakcí platebních karet, dosud strukturovanou převážně na národních bázích. Vize SiNSYS je vytvořit společnou platformu, překračující úzce národní zájmy účastníků jako zárodek integrovaného systému zpracování pro země EU se zvláštním zřetelem na deset nové přístupujících zemí. Současně rovněž možnost vytvořit dostatečně silnou konkurenci severoamerickým zpracovatelům, jako jsou First Data Int. nebo TSYS. Na rozdíl od amerických zpracovatelů, jejichž hlavním cílem je dosažení plánovaného zisku vidí svůj cíl v efektivních službách bankám, které jsou pro SiNSYS jak vlastníky, tak zákazníky. Vlastnická struktura SiNSYS je následující: SSB 51%, Banksys 24,5%, Interpay 24,5%. Základní kapitál: 10 mil. Euro
Očekávaný výnos 2007: 60 – 80 mil. Euro

Klíčové údaje o provozu:	2004	2007
Počet karet v databázi	18 milionů	30 milionů
Počet transakcí	800 milionů	1,5 miliardy
Obchodníků	0,5 milionu	0,8 milionu

Jako konkurenční výhodu vidí vedení SiNSYS evropskou kulturní sounáležitost, větší flexibilitu v chápání a vyhovění potřebám evropských zákazníků a podporu ze strany bank – vlastníků všech tří akcionářů nové společnosti, které budou používat její služby a to nejen ve třech domovských zemích, ale prostřednictvím svých bankovních akvizic i v dalších evropských zemích.

Zřízení SiNSYS je v souladu s celkovým integračním trendem, který předpokládá, že ze současných cca 80 zpracovatelských subjektů zbude do r. 2010 na kartním trhu mezibankovního clearingů max 6 až 10.

Konkurenční TSYS vidí vznik SiNSYS jako potvrzení trendu hledání alternativ k národním zpracovatelským organizacím a paradoxně i jako novou příležitost k vlastnímu uplatnění při rekonstrukci trhu ve třech zemích vlastníků SiNSYS. Současně se nedomnívá že pro banky budou vždy nejvýhodnější služby procesorů bankami vlastněných v podmínkách EMV a euro a že

během cca sedmi let se trh ještě více otevře. TSYS je také otevřena k jakýmkoli modelům joint-venture nebo partnerství na tomto trhu.

Citlivou otázkou bude rovněž vztah SiNSYS ke kartovým asociacím. V současnosti VISA i MC vznik nového subjektu vítají, v budoucnu však může dojít ke konkurenčním střetům. Domácí mezibankovní transakce v regionu EU tvoří např. 85% objemu který nyní zpracovává VISA, MC má zkušenost z USA kde domácí transakce jsou mezi jednotlivými procesory zpracovávány již prakticky bez účasti centra asociace

ECR 11/12 2003 str.14 Challenging the Americans

SiNSYS uzavřel dohodu s KBC

Belgická KBC Bank podepsala Letter of Intent o evropské spolupráci se zpracovatelskou společností SyNSYS. Dohoda pokrývá zpracování transakcí kreditních a

debetních karet pro centrálu KBC a její dcery v zemích CEE (K & H Bank v Maďarsku, ČSOB v ČR a SR a Kredyt Bank v Polsku) a významně přispěje aby se SyNSYS stal vedoucím hráčem v tomto oboru. Následně bude provádět zpracování transakcí v sedmi evropských zemích: Belgii, ČR, Maďarsku, Itálii, Holandsku, Polsku a Slovensku. KBC se svými dcerami reprezentuje dohromady 4 miliony bankovních karet a 50 000 POS terminálů, s více než 177 miliony transakcí a zvýší tak celkový počet transakcí zpracovávaných SyNSYS z 800 milionů na téměř 1 mld ročně. Technická příprava přechodu si v r. 2004 vyžádá v každé zemi asi 6 měsíců. Dohoda obsahuje ujednání o migraci systémů, nezbytné vývojové projekty, centrální processing a místní podpory.

ECR 1/2 2004 str.5 SINSYS contract with KBC

Global Payments v Evropě

Šestý největší severoamerický zpracovatel karetých transakcí – spol. Global Payments – odkoupil koncem prosince 2003 od Komerční banky a.s. za 34,7 mil. USD celkový podíl 52,6 % (49,9% přímý a 2,7% opce) na vlastnictví spol. MUZO a.s.. Cílem prodeje ze strany KB bylo najít pro MUZO silného mezinárodního partnera který vytvoří z MUZO regionálního leadra v oboru. KB zároveň uzavřela s MUZO tříletou smlouvu na zpracovací služby.

Zbývající vlastnické podíly nadále zůstávají v rukou ČKA (21 %), ČSOB a GECapital (po 10 %) a většího počtu drobných akcionářů (celkem 6,2 %). Očekávaný

zisk MUZO a.s. za r.2003 činí 27 mil. USD. MUZO a.s. zpracovávala v r. 2003 transakce 1 212 bankomatů a 19 138 EFT POS terminálů.

Global Payments se podle svého prezidenta a CEO p. Paula Garcii domnívá že nalezla v MUZO a.s. vhodného partnera pro svůj záměr vstoupit na evropský trh na bázi špičkové technologické platformy, prvotřídního managementu a zajímavého zákaznického portfolia. Navíc pokládá vstup ČR do EU v r. 2004 za mimořádnou příležitost pro další expanzi. GP hodlá agresivně rozšířit zpracovací služby MUZO a.s. jak v ČR, tak do okolních zemí, se zvláštním zřetelem na Slovensko, Maďarsko, Polsko a Rusko, včetně dalších akvizic evropských procesorů a rozšíření oblasti nabízených služeb.

Spol. Global Payments sídlí v Atlantě, Georgia, USA. Dosavadní aktivity v Evropě zahrnovaly cash management a finanční reporting pro mezinárodní korporace a finanční služby na bázi EDI. Výnosy v Evropě dosáhly ve fiskálním roce 2003 (do 31.5.) 1,2 mil. USD, celkové výnosy společnosti přesáhly 516 mil. USD.

The Nilson Report č. 802 Leden 2004 Global Payments in Europe
ECR 1 /2 2004 M & A activity in Slovakia and Czech Republic
KB Press Release 19.12.2003

EuroProcessing Int. na Slovensku

V Norsku sídlící spol. EuroProcessing International (EPI) , usilující rovněž o pozici významného evropské-

ho zpracovatele karetých transakcí (byla též mezi zájemci o koupi podílu v MUZO a.s.) zakoupila podíl ve slovenské společnosti Transacty (dříve Autorizační centrum Slovenska). EPI je majoritně vlastněna norským privátním fondem Reiten & Co Capital Partners V a Creati a.s.. Management firmy tvoří CEO Johan Reinsli, Espen Tranoy a Odd Erling Haaberget. EPI dosud kontroluje dvě pobaltská zpracovací centra – BankServiss v Rize, Lotyšsko a MKS ve Vilniusu, Litva s celkovými výnosy 9,8 mil EURO v r. 2003. Předpokládaný zisk Transacty za r. 2003 je cca 9 mil. EURO. Zakoupením slovenské Transacty učinila EPI další krok v záměru rozšíření služeb do zemí střední a východní Evropy a dál na západ. Podle managementu má k tomu předpoklady v bohatých zkušenostech s přeshraničním processingem v zemích CEE před jejich vstupem do EU

ECR 1 /2 2004 M & A activity in Slovakia and Czech Republic

GP se ujímá vedení MUZO a.s.

Společnost Global Payments již dosadila své zástupce do vedení MUZO a.s. Za odstoupivší zástupce Komerční banky,a.s., dosavadního vlastníka 52,6% akcií, se stali novými členy dozorčí rady prezident GP p. Paul Garcia (51 let), viceprezident p. Joseph Hyde (29 let) a p. Suellyn Tornay (43 let). Celá transakce má být dokončena během prvního čtvrtletí.

<http://bankovnictvi.ihned.cz>

CardMag: magazín sbk - Sdružení pro bankovní karty ČR
1/2004, 2. ročník

Redakční rada: Roman Kotlán - rkotlan@csob.cz
Milan Zátka - milan.zatka@bankovnikarty.cz

Publisher: Pavel Kryka - pfk@pfk.cz

Vydává: sbk - Sdružení pro bankovní karty ČR

Datum vydání: 15.3.2004